

Sherlockiana

NYDELSELSER FRA
SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK
THE DANISH BAKER STREET IRREGULARS

Nr. 4, 1991 * 36. Aargang

"I hear of Sherlock everywhere"

Redaktør/Editor:
Svend Ranild
Aabjergvej 14 C
2720 Vanløse

Klubbens Præsident:
Bjarne Nielsen
Nansengade 66, 1.
1366 København K.

Typeset in
Baskerville
and printed by
The Valuable
Institution
for
The Danish BSI
ISSN 0902-0390

Medbring brækjern, blændlygte, mejsel og revolver

Saa er det igen paa tide at faa smurt smagsløgene og lægge vejen om ad København, hvis man ikke bor der i forvejen. Det er Sherlock Holmes Klubbens aarsmøde og generalforsamling, der kalder.

Meget vil være, som det plejer at være – men bemærk venligst, at ihvertfald én ting vil være anderledes: adressen.

I 1992 finder aarsmøde og generalforsamling sted i Hermeshallens Restaurant, Steenwinkelsvej 19, 1966 Frederiksberg C.

Som vi besluttede ved sidste aarsmøde, saa er tidspunktet lørdag den 11. januar klokken 18:30.

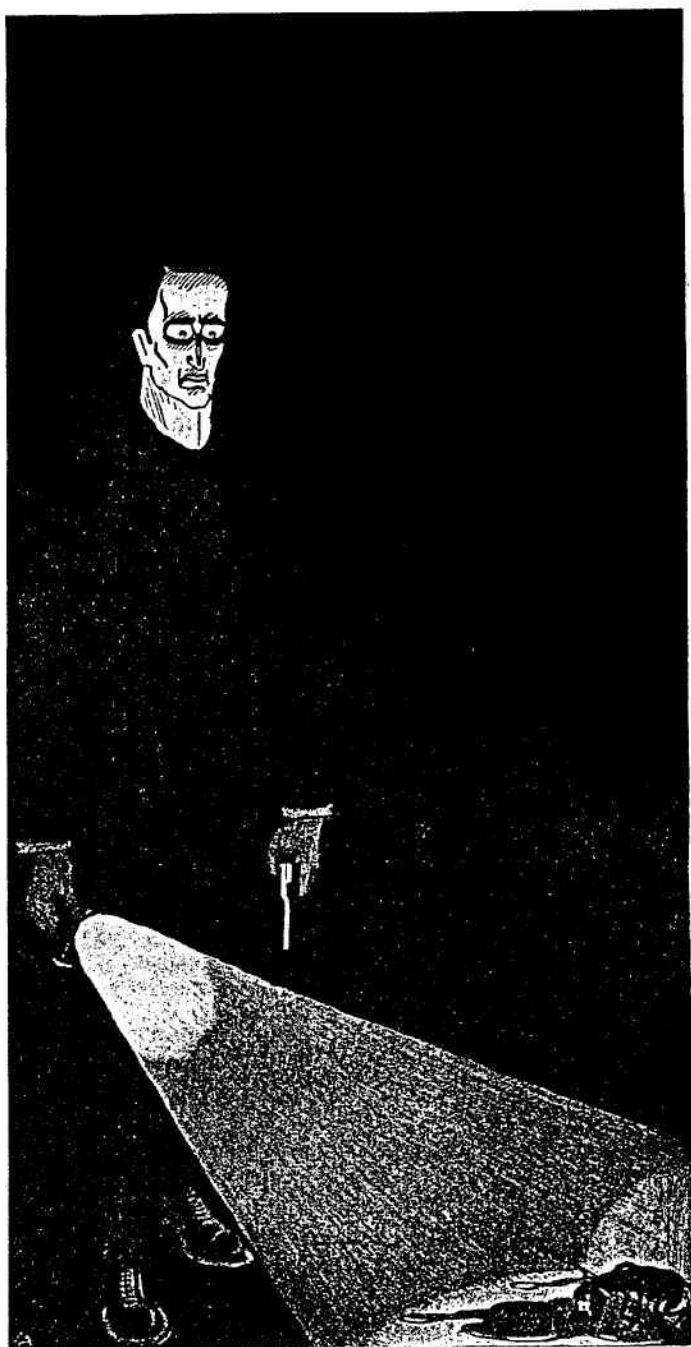
Vi har i aar valgt Hermeshallens Restaurant af flere grunde. Dels i ærbødig ihukommelse af Anders Fage-Pedersens redegørelse fra 1963 vedrørende sportsmanden Sherlock Holmes – "amatørsport er det bedste og sundeste, man kan tænke sig," siger Holmes i *Den Forsvundne Fodboldspiller* – og dels fordi intet menneskeligt bør være en sherlockianer fremmed. Og endelig, fordi restauranten bestyres af vort gamle værtspaar fra Restaurant Baker Street.

Menu'en bliver røget hellefisk med dressing, mørbradbøf med grøntsager, bearnaise sauce og pommes Hasselbach, og til sidst kaffe. Mange vil sikkert glæde sig, naar vi kan meddele, at prisen bliver 130 kr. Husets vin koster 80 kr. for en helflaske, og for øldrikkerne er prisen 15 kr. pr. flaske.

Ved 23-tiden serveres der natbuffet. Ønsker man at deltage i denne, er prisen 40 kr. Dette bedes meddelt ved tilmeldingen, der skal ske til Præsidenten senest 5. januar – paa telefon 33 13 95 40 eller 33 32 51 69.

Udover generalforsamlingens faste punkter kan vi glæde os til indlæg fra Bent Langfeldt og Svend Ranild.

Bjarne Nielsen

For 100 aar siden

Der skete ikke noget særligt i 1891. Det var, kan man roligt sige, ikke et af verdenshistoriens store aar. Ihvertfald ikke, hvis man kun ser paa perifere emner som "revolutioner, krige og regeringsændringer".

Den tyske Kejser Wilhelm II – Dronning Victorias barnebarn – aflagde et besøg i London, hvor indflydelsesrige kredse arbejdede for, at England skulle tilslutte sig Triplealliancen mellem Tyskland, Østrig-Ungarn og Italien.

Men bortset fra saadanne smaating skete der vist ikke meget paa den politiske arena, som kunne interessere Victorias undersaatter.

Men i 1891 skete der f.eks. det, at the Metropolitan Police Criminal Investigation Department ("Scotland Yard") flyttede sit hovedkvarter fra Whitehall Place til en nyopført bygning, New Scotland Yard, paa Victoria Embankment. Og her blev yard'en indtil 1967. Saadan noget har interesseret Holmes.

Og saa udsendte Pave Leo XIII (som Holmes ydede tjenester ved to lejligheder) i maj maaned sin vigtige encyklika *Rerum Novarum*, hvori han anbefalede sociale reformer. Hans forstaaelse for vilkaarene for de smaa i samfundet gav ham tilnavnet "arbejdernes pave." Holmes vil have bifaldet Pavens initiativ, for som bekendt (!) havde Mesteren ihvertfald i sin ungdom været socialist. Det er et emne, der vil blive taget op i *Sherlockiana* i et kommende nummer.

I februar arrangerede den fremtrædende psykiater Cesare Lombroso nogle seancer med det spiritiske medium Eusapia Palladino. Det blev indledningen til et af de meget vigtige kapitler i spiritismens historie. I den næste snes aar var den bemærkelsesværdige italienske kvinde genstand for en uhyre intens opmærksomhed fra videnskabeligt hold.

At forbinde Holmes med den spiritistiske bevægelse vil nok være et overraskende træk for de fleste. Jeg haaber paa ad aare at have bragt mine lovende studier af emnet saa vidt, at jeg kan offentliggøre en afhandling om sagen. Paa dette sted vil jeg nøjes med at antyde, at hemmeligheden bag historien om Isadora Persano og den bemærkelsesværdige orm der var ukendt for videnskaben (se *Thor*) skal findes i historien om Eusapia Palladino.

Watson har haft en professionel interesse i nogle begivenheder i 1891. Det var det aar, da The British Institute of Preventive Medicine – senere kaldt The Lister Institute – blev oprettet. Og i Tyskland indviedes Robert Koch-institutet under sit officielle navn Institut für Infektionskrankheiten.

Det var i det aar, man første gang med held kunne operere for blindtarmsbetændelse; den operation, der blev fashionable 10 aar senere, da den blev udført paa Edward VII. Ved den lejlighed maatte hans kroning udsættes.

Og saa var der Oscar Wilde. Ligesom Holmes var han født i 1854, og jeg foretrækker at tro, at de mødtes første gang under studieaarene i Oxford i 1870'erne. Der er meget der tyder paa, at de har haft indflydelse paa hinanden, og jeg regner med engang at gøre dette spørgsmaal til genstand for en afhandling.

I 1891 udgav Wilde blandt andet den vigtige essay-samling *Intentions*. Her finder man dialogen "The Decay of Lying"

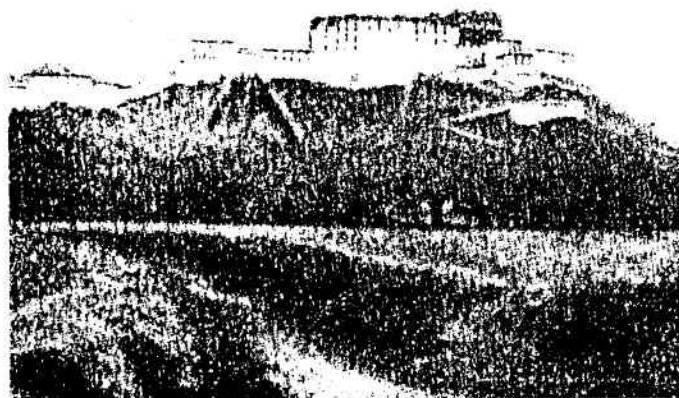
med aabningsordene "My dear Vivian," udgangsordene "let us go out on the terrace" og andre tankevækkende ord imellem. Og man finder det provokerende essay "Pen, Pencil and Poison" – med undertitlen "A Study in Green"! Det handler om giftmorderen og kunstneren Thomas Griffiths Wainwright. Wilde siger om ham, at han havde "no mean or ordinary capabilities." Holmes siger (i *Illu*) "Wainwright was no mean artist." Der er mere. Føde for tanken?

En af de skelsættende begivenheder i foråret 1891 var opgøret mellem Sherlock Holmes og gangsterchefen Professor Moriarty, der kulminerede med ærkeforbryderens død i Reichenbach-faldets hvirvler og Holmes's flugt ud i det ukendte.

I første omgang gik flugten til Firenze, og da han fra sit skjul havde faaet ordnet det, saa hans bror Mycroft i hemmelighed tog sig af hans lejlighed i London og skaffede ham de nødvendige pengemidler, forlod han Europa. Forsynet med et nyt navn (Sigerson) og en ny profession (norsk opdagelsesrejsende) – maaske inspireret af den norske polarforsker Fridtjof Nansen og den svenske Centralasien-rejsende Sven Hedin, to af tidens kendteste opdagelsesrejsende. Mod slutningen af aaret overskred Holmes grænsen til det forbudte land Tibet.

Hjemme i London havde Watson i mellemtiden solgt sin praksis i Paddington og købt sin gamle praksis i Kensington for at faa mere tid til at skrive. For i juli maaned havde *The Strand Magazine* søsat serien *The Adventures of Sherlock Holmes*. Og resten er historie. En af de rigtigt gode historier.

I anden halvdel af 1891 trykte *Strand* de første 6 fortællinger i *The Adventures*: "A Scandal in Bohemia," "The Red-Headed League," "A Case of Identity," "The Boscombe Valley Mystery," "The Five Orange Pips" og "The Man with the Twisted Lip." Det lovede godt for 1892.

Arthur Rimbaud, endnu et barn af 1854, døde i november 1891. Jeg ville gerne vide, om Sherlock Holmes kendte og værdsatte det symbolistiske kraftgenis mesterværk "Le Bateau Ivre" ("Den Berusede Baad"). Et af kimene til Rimbards hallucinerede tekst er ihvertfald manifesteret fra Baudelaires digt "Le Voyage": "Til bunds i det ukendte for at finde det nyt!" Og det er netop Mesterens grænseoverskridende program for the Great Hiatus: Til bunds i Reichenbach-faldet for at opspøge Tibets mysterier.

SR

The King of Scandinavia's Own Sherlockians

En redegørelse fra en af udbryderne

af

Gunnar Berndorf

I *Sherlockiana* nr. 3-4/89 og nr. 1/90 findes nogle faa linier om, hvorledes en udbrydergruppe med Poul Arenfalk i spidsen i 1961 dannede sin egen litterære liga i protest mod den daværende generalsekretær i Sherlock Holmes Klubben, A. D. Henriksen. Det var noget med, at "gammelt had er glemt" og "almindeligt tøbrud," hvilket godt kan opfattes som noget negativt i forholdet mellem de to klubber.

Paa aarsmødet i januar 1990, hvor jeg var inviteret med som gæst sammen med resten af "The Kings," gjorde jeg rede for, at der absolut ikke var tale om uvenskab af nogen art imellem de to klubber. Tværtimod havde f. eks. vicepræsidenten Kaj Engholm fra begyndelsen holdt en vis kontakt, der blev stærkt forøget, da Henry Lauritzen blev præsident for Sherlock Holmes Klubben.

For at redegøre bedre for hændelsesforløbet og de problemer, vi nu staar i, skal jeg forsøge at fortælle historien.

Paa de sidste 6-7 møder før bruddet havde Poul Arenfalk hver gang læst en ny afhandling eller kommentar om en af dr. Watsons historier.

Arenfalk, der var guldsmed og havde en lille forretning paa Valby Langgade i København, var meget litterært indstillet og var medlem af flere litterære foreninger. Han var i besiddelse af en enorm skarpsindighed, der viste sig i hans kritik af saavel diverse bøger og litterære udgivelser som af personer.

Under diskussioner med ham kunne han sætte tingene klokkerent paa plads; men ellers var samværet med ham præget af hyggelig ligefremhed, smittende humør og underfundige bemærkninger.

Hans oplæsninger var altid imødeset med stor interesse og spænding, og latteren bølgede paa grund af hans helt specielle kritik af Watsons pen. Desværre gaar en del tabt ved læsningen af hans afhandlinger, hvis man ikke læser med den underfundighed og humor, der kendetegnede hans egne oplæsninger.

Nødvendigvis maa det ogsaa siges, at med sin personlighed og dygtighed var Arenfalk ogsaa meget selvbevidst, stædig og kompromisløs. Det samme gjaldt A. D.; men hvor denne havde mere organisationstalent og ærgerrighed, havde Arenfalk mere kreativitet.

Det var derfor ikke spor mærkværdigt, at der efterhaanden opstod lidt misundelse hos A. D., idet hovedparten af generalsekretærens stof paa møderne nødvendigvis maatte nøjes med at være orientering.

Arenfalk havde en god ven, Erik Hall, ligaens sekretær, der nu desværre ikke mere føler at have energi til at deltage i Sherlock Holmes-arbejdet.

Disse to venner arbejdede utrætteligt sammen i mange maaneder med research, der blev til en lille bog, *When was Sherlock Holmes in Copenhagen*, med et dertil hørende appendiks, "Who were the characters in 'A Scandal in Bohemia'." I dette fører Hall og Arenfalk bevis for, at *Irene Adler* maa

være pseudonym for en amerikansk operasangerinde, *Edythe Walker*.

Distributionen af denne bog udførte de to venner selv; bl. a. saaledes at Klubben fik et vist antal til at sende til udenlandske venner og forbindelser.

Og herefter var "fanden løs." Misforstaaelser om distribution, rettigheder, eftertryk osv. florerede imellem forfatterne og A. D. igennem brevveksling. Sidstnævnte sluttede af med en længere redegørelse i en aarsrapport for 1960.

I april 1960 havde Arenfalk udsendt en "Irregular report," der bl. a. omtalte en afhandling om 221 B Baker Street, med henvisning til og kritik af Henrik V. Ringsteds artikel.

A. D. kom med lidt kritiske bemærkninger om denne kritik i *Sherlockiana* 3-4/60, hvilket fik Arenfalk til at fare i blækket og skrive en forsvarstale, der harmdirrende kritiserede A. D.

Bruddet lurede nu lige om hjørnet, bogstavelig talt, i Restaurant Viktoria paa aarsmødet i 1961, hvor Arenfalk skulle oplæse en ny afhandling. Jeg kan ikke huske hvilken afhandling, og om det blev til noget. Men jeg mener, at skænderiet opstod, inden der skulle læses op.

Indtil da var alle de menige medlemmer faktisk uvidende om det ovennævnte handlingsforløb. Saa vi blev temmelig rystede - specielt over at se og høre den duel, der opstod mellem A. D. og Arenfalk. Den var lige saa spændende som en d'Artagnans dueller.

Man kan maaske sige, at A. D. vandt ved sin brug af ukvemsord. Men det førte til, at vi var nogle stykker, der følte at vi maatte vælge side til Arenfalks fordel, efter at vi forgæves havde forsøgt at bilægge stridighederne, der altsaa endte med udvandring.

A. D. Henriksen, tegnet af Henry Lauritzen.

Det undrer mig stadig, paa baggrund af de bemærkninger, der lød rundt omkring, at ikke flere fulgte os.

Man kan jo altid efterrationalisere og vurdere, om det var den rigtige eller bedste udgang paa affæren; men da vi herefter stiftede "The King of Scandinavia's Own Sherlockians," var opsplitningen sket. Det første møde blev holdt i 1961 paa Irene Adlers fødselsdag den 27. marts, der herefter blev en fast mødedag, sammen med den 16. november; datoen for Kongen af Skandinaviens tronbestigelse.

Vi havde det særdeles hyggeligt sammen, og af og til hos hinanden; men det maa med skam siges, at vi ikke var særlig produktive – med undtagelse af Arenfalk, der til flere af møderne havde en ny afhandling med, hvor han dissekerede Watsons historier. Vi havde tvangslæsning af den paagældende historie, saa vi rigtig kunne diskutere den bagefter. Vicepræsidenten, Kaj Engholm, forsøgte utallige gange at opfordre os til selvstændig produktion; men han havde det haardt.

Efterhaanden tyndede aarene ud blandt medlemmerne, ogsaa i Sherlock Holmes Selskabet, og fra 1971 var der kontakt mellem Kaj Engholm og Selskabets vicepræsident, lrs. Jørgen Cold. Det endte med et højtideligt møde den 28. april 1976 i Restaurant Kongens Have, hvor de to litterære selskaber blev forenet.

Før den endelige forening eksaminerede Jørgen Cold medlemmerne af "The Kings" i de spørgsmaal, som Selskabets stifter Storm P. havde sammensat og eksamineret den oprindelige medlemsskare i.

Alt dette er nu historie, for tilbage er der kun ét medlem fra Selskabet, Henning Kaaber, og fra "The Kings" er der mig selv og Erik Hall, der som nævnt har trukket sig tilbage. Der er endnu 2 medlemmer, Verner Andersen og Leo Lemvig; men disse har forlængst indmeldt sig i Sherlock Holmes Klubben.

Saa, hvad nu? Vi staar med resterne af 2 velrenommerede selskaber, hvor de oprindelige præsidenter aldrig har kunnet erstattes, hvorfor det sammensluttede selskab havde 2 vicepræsidenter – men ingen præsident. Til hvert møde har der altid staaet en tom stol parat til den oprindelige præsident, Storm P.

Endnu en ting. "The Kings" kan kun opløses til en 9. oktober, naar alle sherlockianske problemer er løst tilfredsstillende.

Paa hvilken maade løses problemet med en eventuel sammenslutning af de 3 eksisterende selskaber? Holmes selv har mig bekendt aldrig ladet et problem ligge uløst. Desværre har vi aldrig faaet svar paa den telefaks, vi har sendt til Lestrades sønnesøn, om at sætte sig i forbindelse med Mesteren om sagen.

Poul Arenfalk presents
at the annual meeting of
The Danish Baker Street
Irregulars
his new work of
Sherlock Holmes research

Sherlock Holmes Klubben's årsmøde 1960

blev en oplevelse for medlemmerne. Et nyt forskningsresultat forelå fra Poul Arenfalk, denne gang i samarbejde med Erik Hall. Det modtoges med jubel. De to forskere har nu bekostet det udsendt som en lille bog – og af hensyn til vore udenlandske venner oversat til engelsk. Skriftet er sendt til klubbens medlemmer samt til vore abonnenter.

Andre interesserede kan ifl. side 8 ikke købe det, men ifl. s. 95 lader det sig nok gøre alligevel! Det er således i enhver henseende irregulært – og alle eksemplarer er nummererede ens: 221 B! Skriftet er illustreret og forsynet med kortskitser. Prisen er i Danmark 5 kr.

To our English and American Readers:

WHEN WAS SHERLOCK HOLMES IN COPENHAGEN?
A Work of Research by Arenfalk and Hall
\$1.00 the copy. Write and pay beforehand:
SHERLOCK HOLMES KLUBBEN I DANMARK
Rønnekrogen 1
Denmark

- * Om verdens berømteste blavler.
- * Og om nye teorier i den internationale Sherlock Holmes-forskning.

Lyder denne overskrift ikke interessant?

Umiddelbart før beboerne i en blakube skal til at sværme – altså stikke af – kan blavleren ved at lægge øret til kuben høre, at der er noget galt på færde. Blernes summen har en anden tone

Fra *Sherlockiana*s arkiv: Et af stridspunkterne – A. D. Henriksens notits om Poul Arenfalks bog (udklip fra nr. 1-2, 1960).

Samlermanifest

Bjarne Nielsen: *That gap on the second shelf.*

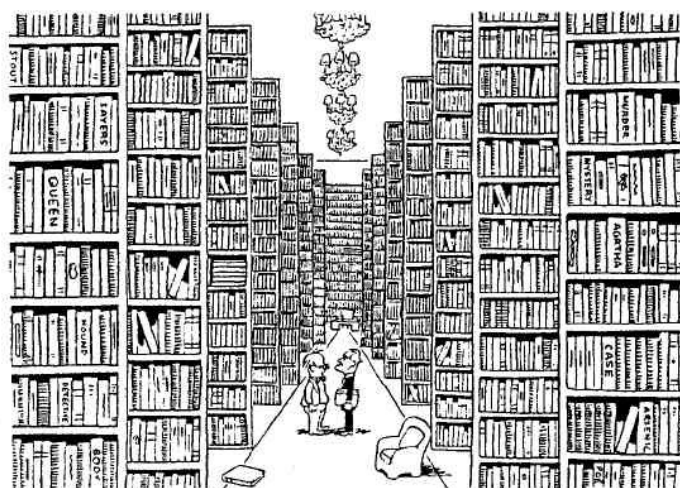
A Catalogue of Bjarne Nielsen's Collection of Sherlock Holmes, Sherlockiana, Conan Doyle, and related material. Pinkerton 1991, 68 s., kr. 30,- + moms.

Det er egentlig meget enkelt, det der med samlermanien. Enten er man samler, og saa er det aldeles unødvendigt at finde flere og dyrere ord til at forklare omgangskredsen, hvorfor det er uomgængeligt nødvendigt at investere i endnu en bogreol. Og at der virkelig er saa mange kasser, der skal findes plads til paa livets flyttelæs.

Eller ogsaa er man *ikke* samler, og saa tæller alle forklaringer højst med den halve værdi. Og i de ægteskaber, hvor parterne er paa hver sit hold, behøver man aldrig lede efter en undskyldning for et godt skænderi.

Det er egentlig saa enkelt. Og jeg selv vil til enhver tid indrømme, at jeg er paa det godes side i den strid. Jeg er samler. Punktum.

Men saa sker det altsaa, at man sidder med Bjarne Nielsens nyeste katalog over hans samling af Sherlockiana og tilgrænsende omraader. Og den indsigt, der melder sig under læsningen er denne: For det første er der samlere – og dernæst er der *samlere*.

- Har De læst nogle gode detektivromaner fornylig, Hr. la Cour?

Bjarne tilhører den sidste type. Men han er heldigvis ikke den slags samler, der skjuler sin samling i en bankboks. Han har generøst stillet den til raadighed for forskningen; som en specialafdeling i Det Danske Kriminalakademis Bibliotek (som har til huse i Pinkertons lokaler).

Saa læsningen af kataloget giver bl. a. anledning til 3 slags tanker. For det første imponeret benovelse (iblandet bare en *anelse* samler-misundelse). For det andet glæde over, at man som forsker har saa let adgang til saa mange ellers svært tilgængelige ting.

Og for det tredje glædelig overraskelse, naar man opdager, at man har noget i sin samling, som Bjarne ikke har. Og overraskelsen truer med at blive overvældende, hvis det endda viser sig, at sagen – som er en rigtig sherlockiansk bog paa dansk fra 1986 – heller ikke figurerer i hans blaa bibliografi fra 1987, *Sherlock Holmes in Denmark*. Jeg fortæller ikke, hvad det er for en bog. Saa gaar Bjarne bare i byen og køber den.

Svend Ranild

Reminiscenser

Bjarne Nielsen (red.): *Den Røde Lygte*.

Af Dr. Watsons Efterladte Optegnelser.

Pinkerton 1991, 24 s., kr. 20,- + moms.

Vi har brug for dem. Vi savner monumenter over vores liv og gerning. Vi vil godt vide, at der er nogen der tænker paa os sherlockianere – i netop denne rolle: som sherlockianere.

Den lille sag, som Bjarne Nielsen har udgivet, er et saadant monument. Af papir, og af overskuelig størrelse. Og saa er den udgivet lige i tide til mandelgavesæsonen.

Den Røde Lygte er et monument af den kryptiske type. Det lille hæfte giver sig ud for at være en af Watsons efterladte tekster. Det er den maaske ogsaa, og udenforstaaende vil nok tro, at den kun er det. Men vi andre kan tyde de tegn, som profane øjne ikke faar øje paa, og vi kan se, at den først og fremmest er skrevet til os.

Og i virkeligheden nok kun til os (skandinaviske) sherlockianere. Jeg er ikke sikker paa, om almindelige mennesker faar nogen særlig fornøjelse ud af teksten. Jeg fik. Ikke fordi historien i sig selv er specielt spændende. Det er den ikke. Men den overraskede genkendelses glæde er en stærk kilde til læsefryd.

Det drejer sig om et af de eventyr, Watson omtalte i Conanen, men ikke beskrev nærmere dér, nemlig den norske sag, som der hentydes til i *Black Peter*. Holmes og Watson er altsaa i Norge, og den affære, de indvikles i, er ikke bare en af Holmes's ufortalte; den er ogsaa en af de affærer, som den norske detektiv Asbjørn Krag var involveret i. Og der er punktnedslag til andre af kriminallitteraturens navne. Saa det er en sag for fein-smækkere.

Lad mig citere de sætninger, der viste mig, at der var noget særligt paa færde hér:

På tavlen inden for døren så jeg navnet på tredje sal til venstre: Nils Nordberg. Havde jeg tidligere været i tvivl, var jeg det ikke længere. Navnet lugtede langt væk af pseudonym.

Saa ved man, hvor man er. Og naar man læser den allersidste sætning i *Den Røde Lygte*, saa husker man aarsmødet i Klubben i 1990, hvor Niels Birger Wamberg sagde noget lignende. Ikke daarligt.

Svend Ranild

Citatet

Den amerikanske litteraturforsker Hugh Kenner tegner i sin eminente bog *Dublin's Joyce* (1955) – i essay'et "From Baker Street to Eccles Street" – en overflod af paralleller mellem Conan Doyle og James Joyce og mellem Holmes og Watson og Joyce's personer Stephen Dedalus og Leopold Bloom. Og et andet sted kaster Kenner denne perle for svinene:

The Tables of the Law & The Adoration of the Magi, privately printed for William Butler Yeats in 1897, now within a year or two consigned by Dublin to the quayside barrows like a carbuncle excreted by a goose.

Min yndlingsskurk

af
Svend Ranild

Vi elsker dem. Skurkene. Vi kan ikke uden. Og Sherlock Holmes kunne ikke uden. Han siger det selv, i *Bruce-Partington Planerne*, da han utaalmodigt negliger bider og fingertrommer sig igennem en morgen, der truer med at lukke op for endnu en uvirksom dag.

Jamen, klager han, er Londons forbrydere da virkelig saadan nogen kedelige karle, at de ikke har fantasi til at udnytte omstændighederne – den modbydelige, pragtfulde taage, der har lagt sig fedtet og gulbrunt over byen.

Det er en af de overraskende faa gange, denne standard-scenesættelse optræder i Sagaen, og Holmes maler den frem i et kraftfuldt rids; en *thumb-nail sketch* af den arketypiske London-taage: "Se hvordan skikkelserne dukker frem og ses utydeligt, før de igen forsvinder i taagebankerne. Paa saadan en dag vil en tyv eller en morder kunne gennemstrejfe London som en tiger i junglen – usynlig indtil den springer, og saa kun synlig for sit offer." Mageløst.

Saa var det bedre i de gode gamle dage, før Moriarty var ryddet af vejen. Dengang var man sikker paa, at morgenavisen aldrig var kedelig.

Tit er man fristet til at give Sherlock fuldstændigt ret. For de er jo vidunderligt storslaaet modbydelige, de bedste eller værste af skurkene – en Moriarty; en Moran; en Milverton. For lige at tage et dyk ned i Holmes's flotte samling af M'er. Vi kan slet ikke undvære de rigtigt sorte skurke.

Men engang imellem er de næsten for storslaaede til at være sande. Ihvertfald for store til at kunne gaves over med et saa uærbødigt udtryk som "yndlingsskurk."

Saa føler man sig tryggere tilpas med de mindre skurke, der pryder periferien af fortællingerne og kun pletvis maser sig ind i opmærksomhedens fokus.

De har alle deres lille rolle at spille. De lever deres sekundliv i mesterlige *thumb-nail sketches* – slaaende miniatureportrætter tegnet skarpt med ord fra Watson eller Holmes.

Som tommelfingernegleskitsen af taagen viste, saa mestrer Holmes den skarpe beskrivelse. Ogsaa af skurkene. Og det er saadan et af Mesterens 3-liniers-portrætter, som altid melder sig paa min indre staveplade, naar tanken falder paa de beskedne skurke.

Hans navn er Parker. Og hans hele litterære eksistens udfolder sig virkelig paa blot 3 linier.

Det er *Det Tomme Hus*, der er hans scene. Holmes fortæller Watson, hvordan han kunne være sikker paa, at Oberst Morans bande vidste, at han var tilbage i London: "Fordi jeg opdagede deres skildvagt, da jeg kiggede ud ad vinduet. Han er en temmelig uskadelig fyr ved navn Parker. Han er kvælertyv af profession og spiller fremragende paa jødeharpe. Jeg var ligeglad med ham."

Det er alt. Men altsaa alligevel nok til, at den ansigtsløse forbryder har gravet sig en niche et sted i mit beredskab og altid er parat til at stikke ansigtet frem.

Jeg ved ikke rigtigt, hvordan han hagede sig fast. Maaske var det problemet med at finde ud af, hvad en kvælertyv foretager sig, naar han er paa arbejde (han gør sine ofre bevidstløse ved at strangulere dem, før han bestjæler dem). Og

Parker er vist den eneste af sin profession, som jeg nogensinde er stødt paa.

Men jeg tror, at den vigtigste aarsag til Parkers smaaforbryderiske uforglemmelighed er forstærkning fra nogle større forbrydere et helt andet sted i Sagaen.

Det er i *Den Fornemme Klient*, Holmes med faa ord sætter Parker i relief: "En sammensat natur. Det har alle store forbrydere. Min gamle ven Charlie Peace var violinvirtuos. Wainwright var ikke nogen ringe kunstner."

Hér trækkes Parker med faa markante ord hen i den skygge, der falder fra en rigtig forbryder som f.eks. Peace. Kunstnere begge, javist; men det forbryderiske ambitionsniveau spejles perfekt i deres kunst – violinvirtuosen overfor jødeharpespilleren.

Og af disse brokker fristes man til fabelfødende at rejse omridset af et liv, der kunne være Parkers.

Jeg vil ikke begynde at digte dette menneske frem hér. Der er ikke plads, og jeg vil ikke tage fablen ud af munden paa læseren. Jeg kender ikke Parker, kun hvad han aabner i mig. Hér er det vigtige for mig bare at holde fingeren paa et skriftsted, som i punktform holder en hel menneskeskabne parat til at blive udfoldet i en læsers hoved.

Der er ikke taage i den fortælling, hvor Parker bor. Alligevel synes jeg, han hører til i den tyste taage i Baker Street.

Et sted i taagen kan jeg høre den spinkle lyd af en jødeharpe. Skjult i en smøge, hvorfra han hurtigt kan trække sig tilbage i mørket og forsvinde i byens sorteste steder, staar min yndlingsskurk.

Han har ikke nogen misundelsesværdig profession. Det er et haardt arbejde at være paa bunden. Men det er dog en slags liv. Og han er trods alt en slags kunstner.

Holmes, Dracula, Hyde & F...

Interview med Loren D. Estleman
ved Bjarne Nielsen

Loren D. Estleman er især kendt for sine kriminalromaner om privatdetektiven Amos Walker fra Detroit. Desuden har han skrevet en del westerns. I 1978 skrev han *Sherlock Holmes vs. Dracula* (anmeldt i *Sherlockiana* 2/3, 1979.), som han i 1979 fulgte op med *Dr. Jekyll and Mr. Holmes* (anmeldt i *Sherlockiana* 1, 1980).

Bjarne Nielsen interviewede ham i London i september 1990, paa krimi-kongressen *Bouchercon* 21.

Jeg haaber, jeg kan lave en til. Jeg har lavet to, og der er en mulighed for, at jeg skal lave en tredje. Fyren, der er ved at filmatisere *Sherlock Holmes vs. Dracula* i Rusland, vil gerne lave en film til. Men han har haft en del problemer med de folk, der repræsenterede "the Estate," da jeg i sin tid skrev bogen.

Det er ikke selve "The Conan Doyle Estate." De har været meget hjælpsomme. Men de mennesker, der repræsenterede "the Estate," da jeg skrev de to Sherlock Holmes-bøger, de er ret vanskelige at have med at gøre.

Derfor vil han helst undgå at skulle forhandle med dem igen, og vil derfor sikkert ikke filmatisere den anden bog, som jeg har skrevet – *Dr. Jekyll and Mr. Holmes*.

Det projekt hænger altsaa stadig og svæver, men hvis det ikke bliver til noget, fordi han ikke kan samarbejde med de folk, saa vil han gerne have en eller anden kontrakt paa, at jeg skriver en tredje bog, hvor jeg kører videre i nogenlunde samme tema – maaske endda Sherlock Holmes og Frankenstein. Men jeg kan faa myrekryb ved tanken.

Jeg væddede faktisk et stort glas øl med præsidenten for Sherlock Holmes Klubben i Danmark. Det ene aar var det *Dracula*, og det næste aar var det *Mr. Hyde*. "Jeg gi'r en stor fadøl, hvis han ikke skriver *Frankenstein*."

Jeg ville helst modstaa fristelsen, for som sagt giver titlen mig myrekryb. Paa den anden side er den saa oplagt. Maaske ikke helt saa oplagt som de to andre. Sherlock Holmes og *Dracula* fungerede, fordi de begge to var i London paa samme tid.

Det samme gjaldt Mr. Hyde. Og det var lidt lettere med Mr. Hyde, for den var i det mindste baseret paa kemi og videnskab – mere science fiction end horror.

Men med *Dracula* maatte jeg overbevise Sherlock Holmes om, at det overnaturlige eksisterede. Jeg tænkte, at hvis jeg kunne overbevise ham, saa kunne jeg ogsaa overbevise læserne. Jeg ved ikke, hvor godt det lykkedes for mig, men der er ikke ret mange, der har klaget.

Frankenstein er lidt sværere. For det første, fordi man uundgaeligt kommer til at tænke paa "Abbot & Costello Møder Frankenstein" – helt oplagt, ikke? Men ogsaa fordi tidspunktet ikke rigtig passer. Bogen blev udgivet i 1818, og Mary Shelley skrev om 1700-tallet, og Holmes virkede i slutningen af 1800-tallet.

Vi ved, at Monstret er dødeligt. Maaske lykkes det ham at begaa selvmord. I slutningen af Mary Shelleys *Frankenstein* siger han, at han vil gøre det; han vil kaste sig paa et baal – men vi ser det ikke...

Et rigtigt Reichenbach-nummer!

Netop, saa det er muligt at bringe ham tilbage i et isbjerg eller saadan noget. Og saa er det jo fristende f. eks. at tænke sig, at Moriartys hjerne ogsaa overlevede Reichenbach og blev sat ind i Monstret. Det er en endog meget fristende tanke.

Men et af problemerne er som sagt, at man af salgsmæssige grunde vil have baade Sherlock Holmes og Frankenstein med i titlen, og jeg ved ikke, hvordan man skal gøre det, uden det kommer til at lyde som – naa ja, som "Abbot & Costello Møder Frankenstein."

Paa et tidspunkt havde jeg en anden oplagt ide – Sherlock Holmes og Fu Manchu. Men det er der en anden, der har gjort i mellemtiden.

Ja, men den er daarlig. Hvorfor skriver du ikke en god udgave af den historie?

Jeg tror godt, jeg kunne, men tanken om saa at skulle forhandle med baade Conan Doyles og Sax Rohmers "estate" gjorde mig svedt. Desuden var der en kritiker, der skrev: "Sandsynligvis er Mr. Estleman nu igang med at skrive *Sherlock Holmes Møder Fu Manchu*," og jeg brød mig ikke om, at han skulle faa den tilfredsstillelse. Og saa var der altsaa en anden, der skrev den et par aar senere.

Under alle omstændigheder kunne jeg godt tænke mig at skrive en Sherlock Holmes-historie mere. Han er sjov at arbejde med. Jeg er selv sherlockianer. Men jeg vil holde den slags adskilt fra mine andre bøger.

Jeg var stolt af de to bøger. Jeg kan selv godt lide dem, og de kan stadig faas begge to. Efter alle disse aar faar jeg stadig royalties af dem. Det er mine mest solgte bøger. *Sherlock Holmes vs. Dracula* solgte 20.000 i hardcover, og det er meget fint for en hardcover i Amerika.

Jeg fik en pæn modtagelse blandt sherlockianere for at have gjort et godt stykke arbejde. Mine historiske detaljer var rigtige og autentiske, de var tro mod aanden og stilen i originalerne.

Paa den anden side føler jeg ikke helt samme stolthed over dem, som jeg føler over mine andre bøger, for det er ikke mine egne personer, og det er ikke min stil. Det kræver en vis evne til at undertrykke sit ego, naar man skal skrive i en anden stil og faa det til at fungere.

Om kungligheter och ordnar

av
Klas Lithner

Jag har haft turen att finna Michael Harrisons värdefulla *The London of Sherlock Holmes* (London, 1972) på ett antikvariat i Malmö. I kap. 7, "Decorations Will Be Worn," som handlar om Sherlock Holmes's eventuella ordersförläningar, innehåller den emellertid ett par märkvärdigheter, som förtjänar att kommenteras ur svensk och dansk synpunkt.

Beträffande hans välkända uppdrag för "The King of Scandinavia"¹ står det på s. 169:

'The King of Scandinavia'. (Some time between March 1881 and October 1886.) As the heir to the Swedish throne bears the title, 'Duke of Scandia', I think we may take it that Watson is here talking of the king of what was then the dual kingdom of Norway-Sweden, Norway not having separated from Sweden until 1905. The King of Sweden, in 1881-6, was Oscar II, son of Napoleon I's marshal, Jean-Baptiste Bernadotte, who ascended the throne of Sweden as King Christian VII.

Här förekommer det en hel rad misstag. För det första bär inte arvingen till den svenska tronen automatiskt titeln "Duke of Scandia." (Scandia skall möjligen vara Scania, som är Skåne på latin och engelska.)

Dåvarande kronprins Gustaf, sedermera Gustaf V (1858-1950), hade redan vid födelsen i enlighet med stadgad praxis för svenska prinsar fått den formella titeln hertig av Värmland. Att titeln endast var formell, berodde på ett stadgande i 1809 års författning, där det stadgades förbud för prinsar att inneha livgeding (= hertigdömen), medan de däremot kunna tilldelas och i praxis alltid tilldelas titeln av hertig till något av de svenska landskapen. Anledningen till förbudet var förmodligen de problem kung Gustav I haft med sina söner och deras hertigdömen. Gustaf V:s son Gustaf Adolf, sedermera Gustaf VI Adolf (1882-1973), bar däremot titeln hertig av Skåne.

För det andra var Oscar II inte son utan sonson till marskalk Bernadotte.

För det tredje – och förmodligen mest överraskande för danska läsare – uppsteg han ingalunde på Sveriges tron som Christian VII.

På s. 177 gör Harrison vidare vissa antaganden om vilka ordnar Sherlock Holmes kan antagas ha fått från olika härskare eller stater, som han utfört uppdrag åt.

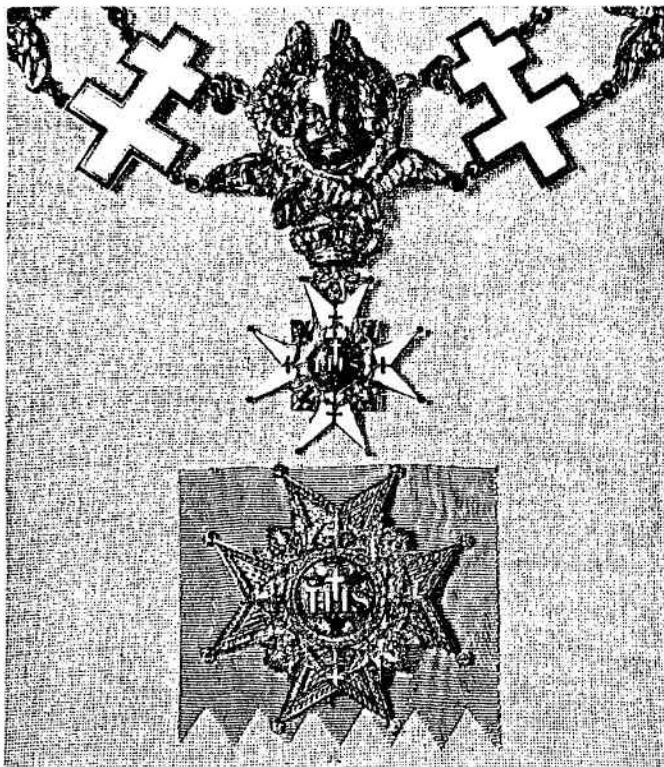
För Sveriges del var det först "Grand Cross, the Order of the Seraphim."

Av Serafimerorden kan utländsk man endast vara riddare, och det finns inget storkors. Orden tilldelas utländska furstar och andra personer av synnerligen framstående förtjänst (statschefer, minister-presidenter o.d.).² En konsulterande privatdetektiv kunde knappast jämställas därmed.

Vidare var det "Grand Cross, the Order of the Polar Star." Härmed avsågs tydligen kommendör med stora korset av

Nordstjärnan. Denna orden utdelades enligt senare formulering "till vedermåle av medborgerliga och ämbetsmannaförtjänster, för vetenskaper, vittna och lärda arbeten samt för nya och gagneliga inrättningar." Den hade tre, senare fyra klasser, nämligen kommendör med stora korset, kommendör av 1:a klassen, kommendör av 2:a klassen och riddare.

Kommendörsgarden uppdelades nämligen 1873 i 2 klasser, varav den 2:a till 1890 var förbehållen utlänningar. Ordens devis är *Nequit occasum*, vilket betyder "Den (dvs stjärnan) vet ej av nedgång," men som brukade uttolkas "Den vet icke på vem den faller."

Ur 1886 års Statskalender för Sverige kan som jämförelse nämnas några exempel på personer, som förlänats de här diskuterade ordena.

Serafimerorden fick prinsen av Nassau, generalfältmarskalk Moltke, kejsaren av Japan, prinsen av Wales och österrikiske förste hovstallmästaren furst Hohenlohe-Schillingsfürst.

Kommendörerna med stora korset av Nordstjärneorden, utom sådana, som senare blivit Serafimeriddare och därför upptogs under denna orden, uppdelas i dels svenska och norska, dels utländska. De senare utgjordes av diplomater, hovmän (vanligen i samband med statsbesök) och höga ämbetsmän, t. ex. italienske envoy'en greve Vittorio Saché de la Tour eller förste sektionsschefen i österrikiska utrikesministeriet Ladislaus Szögmeny-Marish von Magyar-Szögyén och Szolgaegyháza.

Följaktigen misstänker jag – att det råder inflation i Harrisons antaganden.

1. *Fina, Nobl*

2. Källa för ordensuppgifterna: Ernst E. Areen och Sten Lewenhaupt, *De nordiska ländernas riddarordnar*, band I, 1942.

Sherlock Holmes i Danmark

Til min fødselsdag fik jeg bl. a. Ole Ravns *Krimi-Guide* (Systime 1989). Her læste jeg paa side 10, at "Fx. bragte *Hver 8. Dag* allerede i 1890'erne en række Sherlock Holmes-fortællinger."

En (skade)fyldt mit bryst. Jeg var paa vej til telefonen for at bestille billet til Nansensgade for at triumfere over denne mangel i Præsidentens bibliografiske arbejde.

For en sikkerheds skyld kontaktede jeg dog Ole Ravn for at faa en helt nøjagtig reference, ja maaske en kopi, som jeg kunne vifte med under Bjarnes næse. Jeg fik desværre ikke helt konkrete oplysninger; men Ole Ravn anbefalede mig at gennemblade samtlige 1890-aargange af *Hver 8. Dag*.

Ugebladet *Hver 8. Dag* udkom fra sidst paa aaret 1896 til op i 1920'erne. Jeg bestilte bøgerne, dels paa folkebiblioteket, dels paa Odense Universitetsbibliotek. Jeg fik ogsaa de rigtige bøger, for Ole Ravns laanesedler fra januar 1989 laa der stadig.

Jeg bladrede og bladrede, men det nærmeste jeg kom var en artikel af Alfred Ipsen om "Litteraturen under Dronning Victoria." Den handlede om alt fra Dickens over Wilkie Collins til Kaptajn Marryat og Robert Louis Stevenson samt "en hel Legion af Dameforfattere." Derimod var der ikke skyggen af hverken John H. Watson eller hans litterære agent.

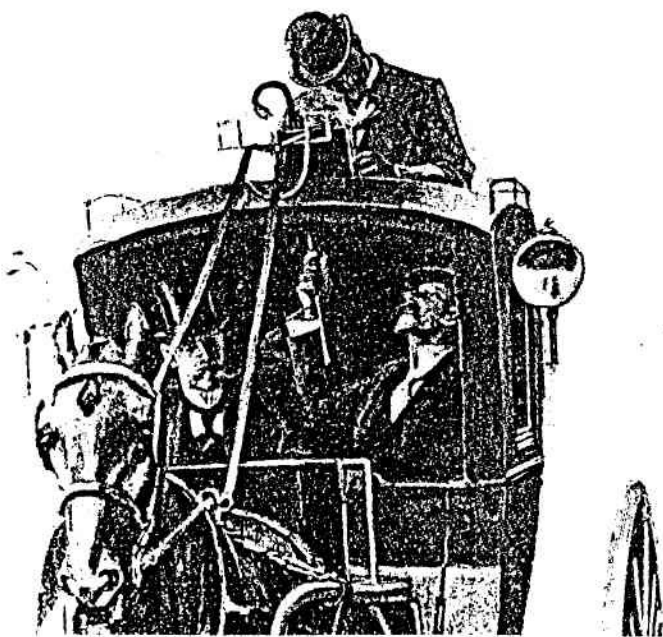

Illustration fra *Hver 8. Dag*, 11. februar 1900.

Da aarhundredet først sluttede med aar 1900, tog jeg ogsaa den aargang med. Her var to noveller af Conan Doyle, "hvis Bøger i England og Amerika er den folkekæreste Læsning." Fra den 10. juni og hele sommeren løb føljetonen "Kaptajnen paa 'Nordstjernen'," oversat af Aage Barfoed. I september bragte ugebladet "Præsten," oversat af J. Ahlberg.

Ingen af fortællingerne er imidlertid Sherlock Holmes-beretninger. Fanatikere kan maaske tænke lidt paa "Sorte Peter" og "Papæskan," mens de læser om kaptajnen, og præsten kan have lavet sine skurkestreger i "Frygtens Dal."

Krimi-Guiden var saaledes endnu et eksempel paa, hvorledes Conan Doyles forfatterskab automatisk bliver forbundet med Sherlock Holmes.

Undskyld Bjarne, for mine grimme tanker.

Verner Andersen

Sherlogik

"De kender Eulers Lov, ikke Watson?" sagde Sherlock Holmes. Han lagde den lysende blaa ædelsten, som han længe havde haft under sin lup, fra sig paa kagetallerknen, lænede sig tilbage i stolen med et tilfreds suk og betragtede mig med et humoristisk blik.

"Det ved De sikkert meget godt, at jeg ikke gør, Holmes. Men jeg er sikker paa, at De brænder efter at fortælle mig om den, ikke sandt?"

Min ven slog teatralisk resigneret ud med haanden. "Nuvel. Saa gør jeg det. Netop i disse dage er det jo vores lod at vise overbærenhed og dele ud af vores overskud. Jeg vil altsaa berige Dem med en stump viden, som jeg er sikker paa, at De vil have glemt, lige saa snart vi er kommet ind i det nye aar. Men lad os da i det mindste anvende den viden, mens vi for en sjælden gangs skyld er sammen."

Jeg var vant til hans omsvøb, saa jeg tav og lod ham fortsætte. Holmes tog igen ædelstenen op i haanden, pustede krummerne af den og rakte mig den. "Se godt paa den lille sag, Watson. Se paa den og prøv at begribe, hvorfor Eulers Lov fortæller mig, at denne pæne blaa sten er sammensat af kvadrater."

For første gang efter at den blaa karfunkel saa overraskende var dukket op i Holmes's stue i Baker Street, fik jeg nu lejlighed til at se grundigt paa den sjældne ædelsten. Jeg laante min vens lup for rigtigt at kunne granske de utallige facetter, der lynede og blinkede.

"Tager De ikke fejl, Holmes? Saa vidt jeg kan se, er der ganske vist nogle af facetterne, der er kvadratiske; men der er da langt flere facetter med andre former. Jeg tror, at de fleste er trekantede."

"Aah ja, saamænd. Fra et overfladisk synspunkt har De fuldstændigt ret. Men den lov, som jeg til Deres irritation – jo jo, Watson – allerede har omtalt et par gange, den giver os mulighed for at se lidt dybere. Men vent lidt, saa skal jeg afslutte Deres pine og fortælle Dem det hele."

Holmes sprang op og tog et langt skridt hen til sit arbejdsbord. Der tog han et ark papir, som havde været pakket om en gave, og gik igang med behændigt at klippe i det. Han klippede hastigt og maalbevidst i et par minutter og gik saa igang med limbøtten. Paa forbløffende kort tid fremstillede han to papirkonstruktioner, som han stillede foran mig.

"Værsaagod, Watson! Hér har De materialet til en hurtig indføring i elementær topologi. Og aabenbart ikke et øjeblik for tidligt!"

Jeg stirrede paa de to papirtingester med et skævt smil. "Er De sikker paa, at det er rette tid og sted for den slags, Holmes? Tror De ikke, at højtiden er steget Dem til hovedet? Men disse genstande ville da passe fint i en drengs legeværelse."

Min ven brød ud i et af sine sekundlange latterudbrud. "Glimrende skudt, Watson! Men ramt ved siden af, selvfølgelig. Og nu skal jeg nok gøre mit bedste for at lægge Deres utaalmodighed til ro."

Jeg lænede mig resigneret tilbage i stolen og foldede hænderne, parat til at lytte.

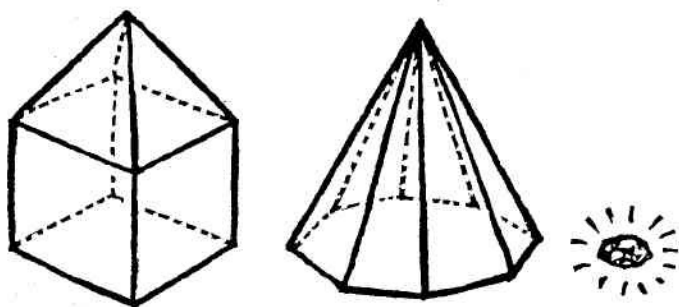
"Nu skal De høre, Watson. De husker vel fra geometritimerne i Deres skoletid, hvad et polyeder er? Ellers kan jeg lige friske op paa Deres hukommelse og minde Dem om, at et polyeder er en lukket, rumlig flade sammensat af et en-

deligt antal plane flader – eller udtrykt mindre formelt: det er et legeme, der er begrænset af polygoner. Og en polygon er jo en plan, mangekantet figur. Man kan ogsaa sige, at et polyeder kan være en genstand af en hvilken som helst form – alle siderne skal bare være flade, og alle kanterne skal være skarpe.”

Jeg blinkede og nikkede. Holmes fortsatte.

“En almindelig terning er for eksempel et polyeder. De to papirmodeller, der staar paa bordet, er polyedere. Og den blaa karfunkel er, naar glansen er holdt op med at blænde os, ikke andet end et glorificeret polyeder.”

Jeg kiggede paa de to papirkonstruktioner. Den ene lignede en terning, hvor den ene side var blevet til en pyramide. Den anden var en slags pyramide med for mange sider. Saa ledte jeg efter karfunklen. Den var faldet ud af haanden paa mig, da jeg havde haft opmærksomheden et andet sted. Jeg fandt den paa gulvtæppet og lagde den paa bordet, ved siden af papirtingesterne.

“Ja, Watson. En mangesidet natur, saadan et polyeder. Og nu vender jeg tilbage til dér, hvor vi startede. Eulers Lov, eller Eulers polyedersætning, er en simpel formel, der siger noget om forholdet mellem antallet af hjørner, sideflader og kanter i et vilkaarligt polyeder. Formlen siger, at antallet af hjørner plus antallet af sider er lig med antallet af kanter plus 2. For eksempel en terning. Den har 8 hjørner, 6 sider og 12 kanter. Og $8 + 6 = 12 + 2$. Den er sikker hver gang. En meget elegant lille formel.”

Holmes pegede paa bordet. “Eller tag nu de to tingester dér. De ser jo ikke ens ud, vel? Men hvis De tæller efter, saa vil De opdage, at de begge to har 9 hjørner, 9 sider og 16 kanter! Formlen gælder igen: $9 + 9 = 16 + 2$.”

Jeg talte efter. “Ja, det er minsandten rigtigt.”

“Saa langt saa godt. Naar jeg har lavet netop de to tingester, saa er det, fordi de har en overraskende egenskab fælles med karfunklen. For De har vel lagt mærke til, at antallet af hjørner, sider og kanter i dem – 9, 9 og 16 – alle er kvadrattall 9 er jo 3 gange 3, og 16 er 4 gange 4. Det samme gælder for karfunklen! Det afslørede min grundige undersøgelse. Det var det, der fik mig til at hævde, at den smukke ædelsten er sammensat af kvadrater!”

Jeg var forberedt paa, hvad der nu kom. Og jeg blev ikke skuffet.

“Min kære Watson. Det spørgsmaal, der nu melder sig, og som De kan bruge de resterende helligdage til at fundere paa, er dette: Hvor mange hjørner, sider og kanter har den blaa karfunkel?”

Da han havde sagt dette, gik Holmes hen til arbejdsbordet og hentede saks, lim og et stykke papir. Han rakte mig det hele med et drillende smil.

“Jeg vil blive meget forbavset, hvis De kan regne svaret ud paa mindre end en halv time, Watson. Saa jeg vil ogsaa stille Dem en nemmere opgave. Vi skal være gode og rare ved hinanden i disse dage. De husker vel, at et primtal er et helt tal, der ikke kan deles med andre tal end 1 og sig selv. Og jeg spørger Dem nu, om De – paa mindre end en halv time – kan konstruere et polyeder, hvor antallet af hjørner, sider og kanter alle er primtal?”

Sidste gang skulle der findes en løsning paa problemet med at sende kopier af 5 ubaads-tegninger med 7 kurérere, paa en saadan maade, at fjenden ikke ville faa fat i en kopi af alle tegningerne, selv om 2 af kurérerne blev fanget. Og saadan, at et komplet sæt tegninger kan sammensættes af de kopier, der naar frem.

Opgaven kan ikke løses, hvis Marineministeren har ret i at konkludere, at ingen af kurérerne kan rejse med 3 tegninger, idet det saa kunne det tænkes, at fjenden ville faa fat i det komplette sæt fra 2 kurérere.

Men det er heller ikke rigtigt. Lad os sige, at vi forsøgsvis lader kurér nr. 1 rejse med tegning A, B og C. Fidsen er nu ganske enkelt at lave en fordeling, saa ingen af de andre kurérere har baade tegning D og E.

Derimod har Marineministeren ret i, at det er nødvendigt at transportere hver tegning med 3 kurérere. For saa vil enhver af tegningerne naa frem i mindst ét eksemplar, ligegyldigt hvilke 2 kurérere, der bliver fanget af fjenden.

Der er naturligvis mere end én løsning. Denne plan for fordelingen af tegningerne paa de 7 kurérere er et eksempel, der klart viser princippet:

1:	A	B	C	
2:	A			D
3:		B		D
4:			C	D
5:	A			E
6:		B		E
7:			C	E

Ja ja. Det er ikke altid intelligens, der kvalificerer folk til at sidde i parlamenter og ministerier. Men undervandsbaade og skibsfart og vandig transport i det hele taget er jo ogsaa særdeles vanskelige emner. Tænk bare paa færger og Storebælts-tunneller.

● Da Bjarne Nielsen købte Henry Lauritzens efterladte bogsamling var der bl.a. nogle pakker med Henrys eftertragtede julebøger.

Bjarne synes, at dette fund i første omgang skal komme medlemmerne til gode, saa han tilbyder nu følgende titler til kr. 25 + moms pr. stk.:

Mark Twain's Humor (1965) – trykt i 913 expl.
Berømtleders Sidste Ord (1967) – trykt i 713 expl.
Nonsens (1968) – trykt i 813 expl.
Den Sidste Vilje (1971) – trykt i 913 expl.
Vittige Wodehouse (1972) – trykt i 913 expl.
Hovedværket (1974) – trykt i 813 expl.
Napoleon Paa Frimærker (1979) – trykt i 1313 expl.
Kun For Rygere! (1982) – trykt i 713 expl.

Bestiller man 5 titler, er den samlede pris kr. 100 + moms. Og bestiller man alle 8, saa er prisen kr. 150 + moms.

En oplagt julegaveidé! Og hvis ingen andre vil, saa maaske fra sig selv til sig selv?

Adressen er: Antikvariat Pinkerton, Nansensgade 70, 1366 København K. Telefon 33 13 95 40. Giro 6 34 29 65.

● Vi har fundet restlageret frem af de gamle numre af *Sherlockiana*, og der er faktisk ret mange. Desværre er der ikke en komplet serie; men det er højst en ti numre i alt, der mangler. Enkelte numre ligger naturligvis kun i stærkt begrænset oplag (3 til 5 eksemplarer), men her er trods alt en enestaaende lejlighed til at supplere ens samling.

I første omgang gælder tilbuddet *kun medlemmer*. Vore abonnenter maa desværre vente paa anden ombæring til foraaet. Indtil da sælges ud til vore medlemmer – og her tænkes naturligvis især paa vore nyere medlemmer – for den latterlige pris af 5 kr. pr. nummer.

Skriv eller ring (til *Sherlockiana* eller Pinkerton) og fortæl, hvilke numre du ønsker, og de bliver fremsendt med girokort paaført beløb plus porto.

Men skynd dig, for nogle af numrene findes som sagt kun i stærkt begrænset oplag.

● Et spørgsmaal fra den historiske afdeling: Hvor, hvornaar og af hvem blev udtrykket *Conanen* første gang brugt om de skrifter, der udgør – ja, *Conanen*?

● Midt i glæden over at DR-TV for tiden udsender den sene omgang af Granadas Sherlock Holmes-serie med Jeremy Brett og Edward Hardwicke er der ogsaa tid til at glædes over andre tv-ting. F.eks. da TV-2 den 9. december sendte Martin Ritts film fra 1969, *The Molly Maguires*.

Den gav os et overbevisende indtryk af, hvordan det trøstesløse liv udfoldede sig i *Frygtens Dal* i 1876. For historien om "John McMurdo", alias "Birdy Edwards," havde "John Douglas" jo kalkeret efter Allan Pinkertons dokumentariske skildring *The Mollie Maguires and the Detectives*.

Filmen fortæller historien om detektiven James McParlan (Richard Harris), som under dæksnavnet James McKenna hyres af kulmineselskaberne i Pennsylvania til at infiltrere en hemmelig terrororganisation, som radikale minearbejdere havde oprettet som reaktion paa selskabernes overgreb paa arbejderne.

Men rigtignok et mere afbalanceret og nuanceret billede end det, som Pinkerton og John Douglas tegner. Forbilledet for "the Scowlers" var først og fremmest desperate mennesker i en ubærlig situation. Og forbilledet for den sorte slynge Boss McGinty, minearbejderen og Molly Maguire-lederen Jack Kehoe (Sean Connery) var ikke skurken i historien. Det var derimod McParlan, som kynisk udnyttede andres tillid og udleverede sine venner til retsvæsenet og den sikre dødsdom – selv om han forstod og sympatiserede med deres handlinger. Tankevækkende bagefter at genlæse historien om Birdy Edwards' heroiske bedrifter.

● Gad vidst hvor det stammer fra? Men redaktøren har ihvertfald i sit arkiv et avisudklip fra en forgangen vinter.

Der var sne-festival et sted i Schweiz, og en af deltagerne (mon han kunne være en ætling af Oscar Meunier?) skabte til lejligheden en imponerende sneskulptur af Mesteren. Lad billedet af mesterværket slutte denne aargang af *Sherlockiana*. Og tjene som inspiration for os andre. Hvis vi nu skulle faa en hvid jul i aar.

